

Asiointi apteekissa

Opit muun muassa kuka voi noutaa lääkkeen apteekista ja kuinka lääke voidaan toimittaa

Erityisasiantuntija, proviisori Annika Koivisto

19.5.2021

1.11.2021 muuttuneet kohdat on merkitty tähdellä*

Lääkkeen noutaminen apteekista

- Sähköisellä lääkemääräyksellä määrätyn lääkkeen voi hakea mistä tahansa apteekista. Lääkkeen voi noutaa asiakas itse tai joku muu hänen puolestaan.
- Apteekki ei tarvitse erillistä suostumusta asiakkaan tietojen hakemiseen Reseptikeskuksesta lääkkeen toimittamista varten.

Lääkkeen noutaminen itse

- Kun asiakas noutaa lääkkeensä apteekista itse, tulee hänen kyetä osoittamaan luotettavasti henkilöllisyytensä.
- Asiointi apteekissa nopeutuu, kun mukana on Kela-kortti tai potilasohje.
- Jos asiakas on kieltänyt lääkemääräyksen tietojen luovuttamisen, tarvitaan lääkkeen toimittamiseen potilasohje tai yhteenvetotuloste.
- Jos asiakkaalla ei ole virallista henkilötunnusta, tarvitsee lääkkeen noutamiseen aina potilasohjeen.

Suostumukset apteekissa

- Asiakkaan suullisesta pyynnöstä voi apteekki
 - tulostaa yhteenvedon
 - katsoa kaikkia Reseptikeskuksen tietoja
 - mitätöidä lääkemääräyksen
 - tehdä uudistamispyynnön.
- Asiakkaan puolesta asioiva henkilö voi [Suomi.fi](#)-verkkopalvelun sähköisellä apteekkiasiointi -valtuutuksella tai kirjallisella valtuutuksella pyytää apteekkia*
 - tulostamaan yhteenvedon
 - katsomaan kaikkia Reseptikeskuksen tietoja
 - mitätöimään lääkemääräyksen
 - tekemään uudistamispyynnön.

Lisätietoa [Suostumus ja kiellot - Kanta.fi](#)

Asiakkaan puolesta asioiva

- Mikäli lääkkeen noutaa apteekista joku muu asiakkaan puolesta, tulee ostajan kyetä osoittamaan luotettavasti esim. sähköisellä apteekkiasiointivaltuutuksella, potilasohjeella tai asiakkaan Kela-kortilla, että hänellä on oikeus lääkkeen noutamiseen. Sähköinen apteekkiasiointivaltuutus ja Kela-kortti mahdollistavat sairausvakuutuskorvauksen saamisen.
- Ilman asiakkaan kirjallista valtuutusta asioivan tulee tietää noudettavan lääkkeen tiedot, jos hänellä on mukana vain potilaan Kela-kortti.
- Jos asiakas on kieltänyt lääkemääräyksen tietojen luovuttamisen, tarvitaan lääkkeen toimittamiseen potilasohje tai sellainen yhteenvetotuloste, jossa lääkemääräys näkyy.
- Apteekilla on epäselvissä tilanteissa oikeus olla toimittamatta sähköistä lääkemääräystä ja lukita se, kunnes ostajan oikeus lääkkeen noutamiseen on varmistettu.

Lisätietoa [Asiointi toisen puolesta - Kanta.fi](https://www.kanta.fi/asiointi-toisen-puolesta)

Alaikäisen puolesta asioiva huoltaja

- Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa päätöskykyiseksi todettu alaikäinen (alle 18 v) voi kieltää lääkemääräystietojen luovuttamisen huoltajalle.
- 1.10.2020 voimaan tullut toimintamallimuutos vaikuttaa apteekissa:
 - alaikäisen lääkemääräysten näyttämiseen apteekkijärjestelmässä
 - huoltajia koskeva kieltä näytetään lääkemääräyksen tiedoissa
 - tietojen antamiseen huoltajille
 - esim. reseptiyhteenvetoa tulostettaessa
 - Häiriötilannereseptien kirjaamiseen
 - Kun apteekki kirjaa häiriötilanteessa alaikäiselle annettua paperi- tai puhelinvälä lääkemääräystä, on kirjattava myös tieto alaikäisen päätöskyvystä ja tahdosta **lääkkeen määrääjän** antaman tiedon mukaisesti

Lisätietoa alaikäisen asioinnista terveydenhuollossa ja apteekissa

- [Alaikäinen ja Kanta-palvelut - Toimintamalli terveydenhuoltoon ja apteekkeille](#)
- Alaikäinen terveydenhuollossa -webinaarin 3.9.2020 tallenne ja koulutusmateriaalit
[Terveydenhuollon koulutukset - Kanta.fi](#)

Uudistamispyynnöt apteekissa 1/2

- Lääkemääräyksen uudistamista voi pyytää myös apteekissa. Uudistamispyynnön voi tehdä asiakas itse tai hänen puolesta asioiva sähköisellä apteekkiasiointivaltuutuksella tai asiakkaan kirjallisella valtuutuksella.*
- Tietosuojaesitystä uudistamispyyntöä ei voi esittää apteekille puhelimitse.
 - Korona-aikana tämä voidaan Fimean ohjeistuksen mukaan tehdä, jos tilanne dokumentoidaan tarkasti

Uudistamispyynnöt apteekissa 2/2

- Asiakkaalta ei tarvitse pyytää suullista suostumusta asiakkaan Reseptikeskuksessa olevien tietojen katseluun lääkärille uudistamispyynnön yhteydessä.*
- Uudistamispyynnön yhteydessä apteekissa kysytään asiakkaalta puhelinnumero, johon tekstiviesti-ilmoitus uudistetusta lääkemääräyksestä voidaan lähettää. Asiakkaalle kerrotaan, että tekstiviestissä on lääkkeen nimi. Halutessaan tiedon voi saada myös muulla tavalla.
- Yhteystiedot tekstiviestiä varten voi antaa ainoastaan asiakas itse.

Apteekki välittää uudistamispyyntöä

- Apteekki välittää uudistamispyyntöä asiakkaan ilmoittamaan terveydenhuollon yksikköön. Asiakas ei voi valita kenelle lääkärille pyyntö yksikössä välitetään.
- Erikoissairaanhoito ja perusterveydenhuolto sopivat alueellisesti yleisperiaatteet siitä, mihin terveydenhuollon palveluyksiköihin erilaisten valmisteiden uudistamispyyntöt apteekista välitetään.

Toiminta häiriötilanteessa

- Häiriötilanteissa, joissa apteekki ei pääse Reseptikeskukseen voidaan lääke toimittaa potilasohjeen, yhteenvedon tai jopa aikaisemmin toimitettuun lääkepakkaukseen kiinnitetyn tarran perusteella.
- Apteekin tulee yksiselitteisesti varmistua asiakkaalle toimitettavan lääkkeen, lääkemuodon ja vahvuuden sekä lääkkeen annostusohjeen oikeellisuudesta. Toimitustiedot voidaan tallentaa jälkikäteen Reseptikeskukseen.
- Mikäli häiriötilanne koskee vain yksittäistä apteekkia, voidaan asiakas ohjata toiseen apteekkiin.

Toimintaohjeet häiriötilanteessa

- [Lisätietoa toiminnasta häiriötilanteissa](#)
 - Lääkärissä käynti
 - Apteekissa asiointi
 - Omakannassa asiointi
- [Apteekkien toimintaohje](#) Kelan palveluihin liittyvissä häiriötilanteissa.

Sähköisen Eurooppalaisen lääkemääräyksen toimittaminen 1/2

- Toisen Euroopan maan sähköisellä lääkemääräyksellä voi ostaa reseptilääkkeitä suomalaisesta apteekista.
 - [Lisätietoa ja lista maista, joiden sähköisillä resepteillä voi ostaa lääkkeitä suomalaisesta apteekista](#)
- Muiden Euroopan maiden sähköisten lääkemääräysten toimittamisessa noudatetaan Fimean voimassa olevaa määräystä [Lääkkeiden toimittaminen eurooppalaisen lääkemääräyksen perusteella](#)

Co-financed by the Connecting Europe
Facility of the European Union

Sähköisen Eurooppalaisen lääkemääräyksen toimittaminen 2/2

- Ulkomaalaisia huumausainelääkemääräyksiä tai alkuperäistä säilytettävää lääkemääräystä vaativia PKV-lääkemääräyksiä ei voi toimittaa eurooppalaisella lääkemääräyksellä. Lisäksi voi olla muita maakohtaisia rajoituksia, jotka estävät sähköisen lääkemääräyksen toimittamisen toisessa Euroopan maassa.
 - [Lisätietoja muiden maiden lääkemääräysten erityispiirteistä ja mahdollisista rajoituksista](#)
- Ulkomaisella lääkemääräyksellä suomalaisesta apteekista tehdyistä lääkeostoista ei saa suorakorvausta.
 - Asiakkaalle annetaan kuitti ostoksesta ja pdf-tuloste lääkemääräyksestä lääkekorvausten hakemista varten.

Fimean määräys lääkkeen toimittamisesta

- [Fimean määräyksessä lääkkeen toimittamisesta](#) annetaan tarkemmat määräykset lääkkeen toimittamiseksi apteekista.